

Zaključci sa Panela IV- DJECA U SUKOBU I DJECA U KONTAKTU SA ZAKONOM

- U situaciji kada su, u konkretnom slučaju, ispunjeni zakonski uslovi za primjenu sve tri mogućnosti alternativnog postupanja - policijskog upozorenja, odgojnih preporuka, te principa oportuniteta iz člana 89. stav 1. Zakona, nakon što tužioci i stručni savjetnici, timskim radom, individualno pristupe svakom pojedinačnom slučaju, trebalo bi „izbjegavati“ primjenu principa oportuniteta, te nasuprot tome, davati saglasnosti za primjenu policijskih upozorenja, a posebno izricati odgojne preporuke.

- S obzirom da su tužioci dužni, ne samo razmotriti mogućnost i opravdanost izricanja odgojnih preporuka, nego i obrazložiti razloge za njihovo neprimjenjivanje, cijeni se neophodnim da navedeno bude obavezni, sastavni dio naredbe o pokretanju / nepokretanju pripremnog postupka, odnosno prijedloga za izricanje mjere / sankcije koji se dostavlja nadležnom sudu;

- Organizovati koordinacione okrugle stolove na kojima bi kantonalni tužioci periodično razmjenjivali dobre prakse primjene odgojnih preporuka, te ukazivali na praktične probleme;

- Započeti / nastaviti sa daljim specijalističkim edukacijama tužilaca, posebno u smislu organizovanja multidisciplinarnih radionica, kako bi se jačao njihov senzibilitet;

- Potrebno je da tužioci, sa svojim saradnicima, vode računa o tome na koji način iskazuju predmete „završenim“ u TCMS sistemu, posebno kada se radi o primjeni odgojnih preporuka i davanju saglasnosti za izricanje policijskog upozorenja, kako bi se dobili u potpunosti tačni statistički podaci;

- Obezbijediti neophodnu infrastrukturu, da se u svim kantonalnim tužilaštvima zaposle stručni savjetnici, posebno psiholozi, kao i da se trajno riješi njihov radno pravni status, te, ujedno, započeti / nastaviti i sa njihovim specijalističkim edukacijama;

- Materijalno i kadrovski osposobiti nadležne policijske organe i organe starateljstva / centre za socijalni rad, kao i škole, te nastaviti sa njihovim specijalističkim edukacijama;

- Obezbijediti infrastrukturu, neophodnu za provedbu pojedinih odgojnih preporuka, a posebno se to odnosi na ustanovljenje / osposobljavanje određenih humanitarnih, lokalnih i ekoloških organizacija, odnosno zdravstvenih ustanova, kao i savjetovališta;

- Na nivoima kantona, formirati Radne grupe / komisije za prevenciju maloljetničke delinkvencije, koju će sačinjavati predstavnici svih resora uključenih u ovu oblast, dakle i tužioci.

- Zasigurno bi početkom 2020. godine (ako ne i ranije), trebalo uraditi detaljniju i precizniju analizu primjene alternativnih modela postupanja prema maloljetnicima u sukobu sa zakonom, posebno izricanja odgojnih preporuka, s obzirom da će do tada proteći period od 5 godina primjene Zakona u FBiH, a što svakako predstavlja period koji bi mogao dati određene relevantne podatke u pogledu recidivizma, odnosno postignutih efekata. Navedeno bi trebalo sadržavati i analizu nastalih stvarnih troškova primjenom diverzionih postupaka u odnosu na redovne postupke.

- Harmonizirati Zakone na području BiH, u smislu propisanih uslova, posebno za primjenu instituta policijskog upozorenja, odgojnih preporuka i principa oportuniteta, ali i drugih instituta (kazna maloljetničkog zatvora, lišenje slobode i dr.).

- Izraditi Komentar Zakona o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku.